

BRÆNDTORV HJEMME HOS OS

AV MARY HOUSEKEEPER I «URD»

KOLDT har vi hat det, og koksbeholdningen har minket bra i juledagene. Dyr er denne »sorte vare« saa det er en gru. *Har De forsøkt torv i ovnene Deres?* Det er saamen et ganske »brændende spørsmål«. Jeg vet svært mange som har forsøkt — meningene er delte. Nogen siger det er storartet, andre siger det lukter sur torv over hele huset, og at den mængde aske som torven avsetter er skiddefærdig, da den er saa let at den fyker som melet i nordenvinden. At meningene er saa delte, er naturligvis ikke torvens skyld, men de lokale forholdes. Den ene ovn eller pipe egner sig bedre for torvbrænding end den anden.

Jeg foreslaar at enhver prøver og gjør erfaringene selv, det er det sikreste. Torven siges at være billig i bruk. Den kan ogsaa i en almindelig »rundbrænder« ved ordentlig stel holdes i varme døgnet rundt. For den som vil forsøke, hitsættes følgende anvisning: Brændtorven antændes likesom koksen med nogen stikker eller vedtrær, men trenger mindre ved for at fange ild. Naar torven har tat ordentlig fyr — ca. 5 min. efter tændingen — tilskrues trækken til $\frac{1}{4}$ omdreining, hvis ovnen er tæt og normal forresten. Torven vil da hvis den er god, ligge og ulme og ved paafylldning morgen og aften holde jevn varme i værelset døgnet rundt. Man maa fjerne asken omhyggelig, det er desuten tilraadelig at dynke asken med litt vand for at forebygge støv.

At vi producerer torven selv, er jo ogsaa en sak av betydning. Torvmyrer har Norge nok av, og selvhjælp er ikke at foragte. Der duger intet uforsøkt og, som sagt, selverhvervet erfaring er bedst, prøv derfor ogsaa torven, men la ikke »følelsen« av at det er dyrt eller billig være det bestemmende, men regn ordentlig ut baade torvens og koksens økonomiske værdi som brændsel.

VAATPRESNING AV TORV

EN ny metode er nu forsøkt i Tyskland og bestaar i at raatorven med sine 85—90 % vand tilsættes en vis procent tør torv, som først er knust i smaa stykker. Denne blanding utsættes derefter for et langsomt stigende tryk i en kombinert haand- og valsepresse. Den tørre og haarde, tildels pulveriserte torv i blanding bidrar da til at der dannes kanaler og porer i myrmassen, saa at vandet faar utløp fra massens indre til overflaten eftersom trykket stiger. Paa denne maate paa- staaes det, at man faar vandgehalten ned til omkring 60 %, hvorved

torven er brændbar og kan anvendes i torvgasgeneratorer eller som raamateriale for torvbriketfabrikation. Foruten den fordel, at det materiale som tilsættes, ogsaa er torv, er metoden meget enkel og billig.

En baandpresse av dette system med 1 m. bredde og 15 m. tryklængde skal være istand til i 24 timer at presse 930 tons raatorv med 85—90 % vandgehalt ned til 60 % vandgehalt med et kraftforbruk av 25 ehk. og til øvrige apparater 10 ehk. Den nødvendige betjening er meget liten.

Saa vel metoden som de dertil hørende maskiner og apparater er patentert.

NORSK MYRARBEIDES ÆLDRE HISTORIE

VED INGENIØR BRYNJULF SCHMIDTNIELSEN*)

DE FLESTE STEDER, hvor myrarbeidets tidligste historie omtales, finder man den fremstilling, at Det Kongelige Selskap for Norges Vel er den institution, som først optok arbeidet for myrenes utnyttelse, at selskapet besluttet at gjøre et forsøk paa myr dyrkning og derved vise dennes mulighet og nytte samt i 1810 erhvervet Heimdalsmyrene-Ustmyren ved Trondhjem til eiendom. Videre at Videnskapselskapet i Trondhjem senere optok spørsmålet og da maatte erhverve disse myrer av Selskapet for Norges Vel. Denne fremstilling er nu sidst benyttet i oversigten over myrselskapets virksomhet 1902—12 i »Meddelelser« nr. 1 for 1913 og jeg finder det derfor at være paa sin plass at gi endel — mere foreløbige — opplysninger om disse spørsmåal.

Den nævnte fremstillingsmaate er nemlig fuldstændig feilagtig, ti spørsmålet om myrers utnyttelse, specielt opdyrkningen av Ustmyren-Heimdalsmyrene er av langt tidligere dato end stiftelsen av Selskapet for Norges Vel, likesom dette ikke var den institution, som gik i spidsen for arbeidet i 1810 og de følgende aar, eller dengang erhvervet nogen- som helst eiendoms- eller dispositionsret til disse myrer.

Den institution, som maa nævnes i første række, hvor det gjælder myrenes utnyttelse, er Det kongelige norske Videnskabers Selskab i Trondhjem. Selskapet stiftedes i 1760 og var i de første aar en ren videnskabelig institution, men allerede i sine av kongen konfirmerte

*) Denne artikel har av mangel paa plass maattet utstaa. Idet vi nu indtar den, er det med beklagelse vi maa meddele, at den unge og begavede forfatter, der har skrevet flere interessante artikler om myrsaken, avgik ved døden efter en operation 4 juli 1913, 27^{1/2} aar gammel. Nærværende artikel indeholder opplysninger om tiden for omkring 100 aar siden, som ogsaa har betydning for nutiden. Vi er forvisset om, at hvis forfatteren hadde faat leve, vilde vi ogsaa kunde ventet meget mer fra ham.